

Molí de Montanyà

L'Espunyola

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: A la zona de Correà
Emplaçament Aprox. Km 139,4 de la C-26 trobarem el trencall a la dreta venint de Berga, just després de la riera.

Coordenades:

Latitud: 42.02756
Longitud: 1.72383
UTM Est (X): 394355
UTM Nord (Y): 4653624

Classificació

Número de fitxa 08078 - 51
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08077A002000370000HY

Fitxes associades:

[Montanyà](#)

Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dj., 17/06/2010 - 02:00

Descripció

El molí està situat al costat de llevant de la riera de l'Hospital, de la qual n'aprofitava l'aigua com a força hidràulica per fer anar la maquinària. La casa presenta una planta irregular resultat de les diferents ampliacions, així consta d'una estructura principal que és la més antiga, de planta baixa, primera i sota-coberta, un altre volum adossat al costat de llevant, de planta baixa i primera, i un cos d'eixida adossada al davant de l'ampliació anterior i que a planta baixa és l'accés a l'interior de l'obrador i a planta primera l'eixida; a més hi ha altres petits annexes a la part posterior i est. L'estructura originària defineix un petit molí característic, amb els trets específics d'un casal moliner, amb el taller o obrador a la planta baixa, per sota del qual hi ha els cacaús visibles a la part baixa de la façana sud i formats per dues obertures amb coberta de volta per on sortia l'aigua per tornar al curs del riu, i a l'interior encara hi podem veure la roda horitzontal de pales que feia rodar l'eix o arbre; i la vivenda a la part superior. A l'obrador encara s'hi conserva tota la maquinària del molí en bon estat, les moles amb la seva caixa, la tremuja,.... també en el mateix espai hi ha un escairador, col·locat aquí en el darrer període de funcionament del molí, ja que abans era situat al petit edifici que hi ha a l'inici de la bassa. A més del molí també havia funcionat com a ferreria, estava ubicada a la part de llevant de la planta baixa, a la part de l'ampliació, d'aquesta no se'n conserva la maquinària, tenia la seva fornal, amb l'enclusa, una manxa, i fins i tot havia tingut un martinet; havia estat utilitzada sobretot per la reparació i fabricació d'eines del camp i per ferrar els animals. La planta primera és l'habitatge, ocupa les dues estructures i s'hi accedeix des de l'exterior pel costat de llevant; l'interior és modificat i adaptat a les noves necessitats com a casa de turisme rural.

Constructivament, la part antiga de la casa és feta amb murs de pedra formant un paredat de carreus desbatats i algunes pedres irregulars amb un acabat de rejuntat ample, les cantoneres són grans carreus de pedra picada i polida, més acurats a la part del davant. Al volum de l'ampliació els murs presenten un paredat força similar, i les cantoneres són més bastes. A la part de l'eixida, els dos pilars principals de l'estructura són de carreus de pedra picada i polida, la resta paredat. Les obertures a la part més antiga són amb llinda plana monolítica (alguna amb l'angle al biaix), sobre carreus als muntants i la majoria amb amplit sobressortit, tot en pedra ben tallada i polida; a la planta baixa les obertures són més petites, i a la planta sota-coberta són amb llinda de fusta. Al volum del costat est hi ha la porta d'accés a la planta primera, és a través d'una escala exterior, l'obertura és formada per una llinda plana monolítica sobre carreus, les finestres són amb muntants de maó. Als cossos annexes del costat nord i est, tant sols destacar una finestra similar a les de la part més antiga. A l'interior de la planta baixa, com ja s'ha comentat era ocupat per l'obrador, l'obertura que hi dona pas i que deu constituir la porta antiga d'entrada al molí és una porta de força amplada amb llinda de fusta amb la data 1806 gravada, amb una creu al centre dins una forma ovalada i unes línies corbes a mode de muntanya esquemàtica, la llinda es recolza sobre muntants de carreus.

A la part posterior de la casa hi ha la gran bassa (avui coberta amb lona), a l'inici de la qual hi trobem l'edifici de l'antic escairador, és d'un sol nivell amb els cacaús a sota. Pel que fa al canal, gran part ha desaparegut, era de fusta, encara s'identifica el primer tram que era a mode de rec, també es conserva la resclosa uns metres aigües amunt, era coneguda com la resclosa de Cal Travé.

Història

Tenim molt poques referències documentals sobre el molí de Montanyà. Havia format part de la propietat de la masia de Montanyà, també anomenada Montanyà del Pla dels Codiners, juntament amb la Ferreria, el Pujol Nou i el Pujol Vell constituïen el conjunt de les masoveries de la finca.

La data 1806 incisa en una llinda de fusta de la part antiga del molí és la cronologia més antiga que en podem precisar, i de fet les característiques de l'estructura arquitectònica es corresponen amb una obra d'aquest període.

Documentalment la única referència de la que en tenim constància és en el llibre "Registro de las casas de campo de cada distrito y los aforados de guerra. nº63. 1856 nº 32" (ACBR), on hi figura la casa "Molino de Montaña".

